Ahlaki Zeka Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ahlaki Zeka Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16345

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yakut-Ahlâkî Zeka Ölçe?i, 2021 y?l?nda Selahattin Yakut ve ?brahim Yakut taraf?ndan Türkçe konu?an popülasyonlarda bireylerin **ahlaki zeka** seviyelerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir **psikometri**k araçt?r. Ölçek, ahlaki muhakeme, empati, sorumluluk ve vicdan gibi ahlaki zekan?n temel boyutlar?n? kapsamay? amaçlamaktad?r. Geli?tirme a?amas?nda, ölçe?in yap? geçerli?i ve güvenilirli?i için gerekli istatistiksel analizler yap?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ahlaki Zeka, Ahlak, Ahlaki Geli?im, **Psikometri**, Ölçek Geli?tirme, Yakut Ölçe?i

Yazarlar

Selahattin Yakut, ?brahim Yakut

Amaç

Ahlaki Zeka Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin ahlaki prensipleri anlama, ahlaki ikilemler kar??s?nda do?ru kararlar verme ve bu kararlar? eyleme dönü?türme yeteneklerini ölçmektir. Bu ölçek, özellikle e?itim ve psikoloji alanlar?nda, ahlaki geli?imin de?erlendirilmesi ve müdahale programlar?n?n etkinli?inin ölçülmesi için tasarlanm??t?r.

Ölçek geli?tirme çal??mas?, literatürdeki teorik bo?lu?u doldurmay? ve Türk kültürüne özgü ba?lamda geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? sunmay? hedeflemi?tir. Bu sayede, ahlaki zekan?n farkl? demografik gruplardaki da??l?m? ve bu yap?n?n di?er psikolojik de?i?kenlerle ili?kisi incelenebilecektir.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçek, ana yap? olarak **Ahlaki Zeka** (Moral Intelligence) kavram?n? ölçmektedir. Ahlaki zeka, genellikle duygusal zekan?n bir alt kümesi olarak kabul edilir ve bireyin ahlaki ilkeleri anlama ve bu ilkeleri ki?isel davran??lar?na uygulama kapasitesi ile ilgilidir.

Ahlaki zekan?n temel bile?enleri, genellikle dürüstlük, sorumluluk, empati, ba???lama ve vicdan gibi temel erdemleri içerir. Ölçek, bu çok boyutlu yap?y? ölçerek, bireyin sadece ne dü?ündü?ünü de?il, ayn? zamanda ahlaki olarak nas?l davrand???n? ve hissetti?ini de de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Yakut-Ahlâkî Zeka Ölçe?i, bir geli?tirme çal??mas? oldu?u için, yap? geçerli?i ve kapsam geçerli?i çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Ölçe?in **geçerlik** çal??malar?, maddelerin teorik yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini ve ölçülen yap?n?n beklendi?i gibi di?er yap?larla ili?kilenip ili?kilendi?ini göstermelidir.

Orijinal makale (Yakut & Yakut, 2021) faktör analizi sonuçlar? arac?l???yla yap? geçerli?ine dair kan?tlar sunmaktad?r. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak öngörülen boyutlar? do?ru bir ?ekilde ay?r?p ay?rmad???n? belirlemede kritik rol oynam??t?r. Ancak, bu özette spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir.

Güvenirlik

Güvenirlik, bir ölçme arac?n?n tutarl?l???n? ifade eder. Ahlaki Zeka Ölçe?i'nin **güvenirlik** analizlerinde genellikle Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s? ve test-tekrar test yöntemleri kullan?lm??t?r. Yüksek bir iç tutarl?l?k katsay?s?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Geli?tirme makalesinde, ölçe?in kabul edilebilir düzeyde güvenilirli?e sahip oldu?u rapor edilmi?tir, bu da ara?t?rmac?lar?n ve uygulay?c?lar?n sonuçlara güvenebilece?i anlam?na gelir. Spesifik güvenirlik de?erleri için orijinal akademik kayna?a ba?vurulmas? tavsiye edilmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirilme sürecinde, ölçülen yap?n?n boyutlar?n? belirlemek ve maddelerin hangi faktörler alt?nda topland???n? görmek için **faktör analizi** kullan?lm??t?r. Bu istatistiksel yöntem, ahlaki zekan?n tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu bir yap? m? oldu?unu ortaya koyar.

Yap?lan analizler (genellikle Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi), ölçe?in nihai yap?s?n?n belirlenmesinde, gereksiz veya yap?ya uymayan maddelerin ç?kar?lmas?nda ve ölçe?in alt boyutlar?n?n adland?r?lmas?nda temel olu?turmu?tur.

Ölçme Arac?

Test Çe?idi: Geli?tirme (Yeni bir öz-bildirim ölçe?i)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Spesifik derecelendirme basamaklar? orijinal makalede yer almaktad?r, ancak bu özette belirtilmemi?tir.)

Mevcut Diller: Türkçe

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Grubu: Genel Türk Popülasyonu (Yeti?kinler veya yüksekö?retim ö?rencileri üzerinde pilot çal??ma yap?ld??? varsay?lmaktad?r.)

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Orijinal çal??ma, ölçe?in geli?tirildi?i örneklem grubunun demografik özelliklerini detayl? olarak sunmaktad?r.

Test Metodolojisi: Ölçek, kat?l?mc?lar?n kendilerine sunulan ahlaki zeka ile ilgili ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmelerini gerektiren standart bir öz-bildirim tekni?i kullan?r.

Anahtar Kelimeler

Ahlaki Zeka, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, **Faktör Analizi**, Psikolojik Ölçme, Ahlak E?itimi

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

?leti?im E-posta Adresi: selahattin.yakut@yobu.edu.tr

Sorumlu Yazar: Selahattin Yakut

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2021 y?l?nda geli?tirilmi? ve yay?nlanm??t?r. Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazarlardan izin al?nmas?n? gerektirir. Kullan?m ?artlar? ve ücret bilgisi için sorumlu yazar Selahattin Yakut ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detayl? bilgileri a?a??daki ba?lant?larda mevcuttur. Orijinal makale PDF format?nda indirilmek üzere sunulmu?tur.

Orijinal makalenin yay?nland??? dergi ba?lant?s?: sosyalarastirmalar.com
Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: yakut-ahlaki-zeka-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Yakut, S. ve Yakut, ?. (2021). Yakut-Ahlâkî Zeka Ölçe?i. *Uluslararas? Sosyal Ara?t?rmalar Dergisi*, *14*(76), 836-842.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ahlaki Zeka Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri, bu kaynak özeti içerisinde yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme yap?s? için lütfen Yakut ve Yakut (2021) taraf?ndan yay?mlanan orijinal akademik makaleye (bkz. Kaynaklar ve ?zinler bölümündeki PDF ba?lant?s?) ba?vurunuz. Maddeler, **ahlaki zeka**n?n farkl? alt boyutlar?n? ölçmek üzere tasarlanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM